

סדר נשים | מסכת כתובות י"א- י"ז
פרשת מטות | י"ח- כ"ד בתמוז (17-23 לילול)

דף י"א: לגיר ילד קטן

האם ילד קטן יכול להתגרש? לכאורה, אין לו די דעת כדי להחליט אם הוא רוצה להתגרש. זו החלטה חשובה ביותר, שתשנה את כל החיים שלו. ובכל זאת, אנו רואים, שגם ילדים מתגרשים. איך יתכן הדבר? התשובה היא, שמפני שזו זכות גדולה להתגרש ולהיות יהודי, בית הדין יכול להחליט בשביל הילד שהוא מתגרש ונכנס לעם ישראל. לכן, למשל, כשגוי רוצה להתגרש והוא מביא איתו את ילדיו, מגירים גם אותם. לכן, גם אם בא ילד גוי קטן, לבד, שאין לו אבא, ורוצה להתגרש, מגירים אותו, שהרי זכות גדולה היא להיות יהודי. כשילד זה גדל ומגיע לגיל מצוות ונהיה בר-דעת, יש לו אפשרות להחליט שהוא אינו רוצה להיות יהודי.

דף י"ב: "ברי ושמה - ברי עדיף"

ישנו כלל חשוב מאוד בדיני ממונות הנקרא - "ברי ושמה - ברי עדיף". פעמים קורה ששני אנשים מתוכחים לגבי כסף. ראובן טוען כלפי שמעון: אתה חייב לי כסף, ושמעון אומר: אינני חייב לך.

לפי מה קובעים הדינים מי מהם צודק? הים כלל יסודי האומר כך: "המוציא מתכירו - עליו הראיה". כלומר, מי שטוען שהשני חייב לו כסף, חייב להביא הוכחה שהוא צודק. אם אינו מביא הוכחה שהשני חייב לו כסף, אין משלמים לו כלום.

אבל, יש אמוזאים שסוברים, שהכלל הזה נאמר רק אם שני הצדדים בטוחים שהם צודקים. כלומר, ראובן אומר: שמעון ודאי חייב לי כסף, ושמעון אומר: אני בוודאי לא חייב לו כסף. אולם, אם שמעון אומר: האמת, שאינני יודע, אני לא זוכר בדיקה, אולי אני חייב ואולי לא. אזי, שמעון צריך לשלם לראובן, כי "ברי ושמה - ברי עדיף". הטוען טענה ודאית, עדיף על פני מי שאומר שאינו יודע.

דף י"ג: "מקח טעות"

ישנו מושג בדיני קנין הנקרא "מקח טעות". הדוגמה הבאה ממחיש מציב שפנה: ראובן פנה לחנות למוצרי חשמל, כדי לרכוש קומקום חשמלי חדש. בהגיעו לביתו הוא גילה כי מכסה הקומקום שבור. ראובן חזר במהירות אל החנות, פנה אל המוכר וביקש לבטל את העסקה: "לא רציתי לקנות קומקום עם מכסה שבור. רציתי קומקום עם מכסה שלם. אני מבקש לבטל את העסקה". אולם, המוכר אמר לו: "אומנם כואב לי על מה שקרה לך, אבל אין מה לעשות, מה שקנית - קניתי. זהו זה". מי צודק? אומר התלמוד **שהצדק עם ראובן**. הוא רשאי להחזיר את הקומקום לבעל החנות ולקבל את כספו מפני שהעסקה הייתה "מקח טעות". שהרי כל אחד מבין שראובן לא התכוון לרכוש קומקום שבור.

דף י"ד: שתיקה - כהודאה

בדף זה בתלמוד לומדים כלל תלמודי חשוב מאוד: "שתיקה - כהודאה". אם טוענים כלפי אדם מסוים טענה מסוימת - כגון שהוא חייב כסף, או שהתנהג בצורה מסוימת, או כל טענה אחרת, ואותו אדם שותק ולא מגיב, בית הדין יפרש את שתיקתו כאילו בכך הוא מודה במה שטוענים נגדו, שהרי אם הוא לא מודה בכך - הוא היה צריך לטעון טענה אחרת. אם הוא בוחר לשותק ולא לטעון כל טענה, בית דין רואה זאת כאילו הודה במה שטוענים נגדו. כלל זה מכונה "שתיקה - כהודאה". כל השותק, כאילו מודה במה שאומרים לו.

מן התלמוד

סדר נשים.

מסכת כתובות, דף י"א

אמר רב הונא: גר קטן מטבילין אותו על דעת בית דין. מאי קא משמע לן, דזכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו? ... מהו דתימא נוכרי בהפקירא ניהא ליה... קא משמע לן דהני מילי גדול דטעם טעם דאיסורא, אבל קטן זכות הוא לו.

מהו דתימא - מהו שתאמר (היה אפשר לחשוב) בהפקירא ניהא ליה - נוח לו בחיי הפקרות

הסבר: בית הדין יכול לגייר ילד קטן שלא מדעתו, משום שזו זכות עבורו. ואמנם אדם בוגר, שכבר עשה עבירות ונהנה מהן, אולי לא ירצה להתגייר, אבל עבור קטן זו בוודאי זכות.

על המפה

שכונת רוממה בירושלים

רוממה היא שכונה במערב ירושלים. היא נבנתה בשנת 1921 בתור שכונת פאר עבור יהודים אמידים שרצו לגור הרחק משאון העיר, ונקראה רוממה בשל גובהה, על פי הפסוק "ימין ה' רוממה, ימין ה' עושה חיל". בתי השכונה תוכננו באופן פרטי, ורחובותיה נקראו על שם עיתונים עבריים. תושבי השכונה סבלו רבות מהתקפות מצד הערבים תושבי הכפרים הסמוכים, ורק לאחר הקמת המדינה היא החלה לפרוח ולגדול. אזור תעשייה מורחב הוקם בצפונה, ובתיה המקוריים נבלעו בתוך הבנייה החדשה. כיום גרים בה כ-30,000 תושבים

מפת שכונת רוממה הותיקה (Wikipedia, תמר הירדני)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם.

תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

מצד שני:

חלק מבני המשפחה אומרים
שזה משעמם והם רוצים חופשה
אחרת - לצאת לשטח, לישון
באוהלים, לקום מוקדם לפני
הזריחה ולצאת למסע בשטח,
לאכול אוכל שמכינים בשטח,
להרבות בפעילות ספורטיבית
ביחד - זו הדרך הנכונה לבלות
בה חופשה משפחתית.

חלק מבני המשפחה רוצים לצאת לחופשה של 'בטן-גב': להגיע למקום שקט לכמה ימים, לישון עד מאוחר, 'לרבוץ' במקום אחד, לקרוא ספרים, לראות סרטים, לשמוע מוזיקה, לנוח, לאכול טוב, והעיקר - להיות במקום אחד בנחת וברוגע, בלי לחץ.

ו...מה? עתכם?
מה הייתם אתם
ממליצים להם
לעשות?

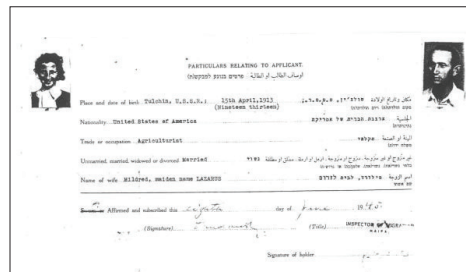
אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il

תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

★ | מן ההסטוריה

השגת סרטיפיקט - רישיון עלייה לארץ ישראל

בשנת 1922 פרסם וינסטון צ'רצ'יל, שר המושבות הבריטי, את הספר הלבן הראשון, בו נקבע שעליית יהודים לארץ ישראל תוגבל למספר שלדעת הבריטים לא יפגע בתושבים המקומיים. לשם כך הונפקו רישיונות עלייה מיוחדים, שנקראו "סרטיפיקטים". הבריטים קבעו את מכסת האנשים שיוכלו לעלות לארץ, ואת התנאים שלפיהם יינתנו הרישיונות, בהתאם ליכולתם הכלכלית של העולים. יהודים רבים עשו השתדלויות על מנת להשיג סרטיפיקט לעלייה לארץ, ובין היתר רווחה תופעה של נישואים מדומים בין רווקים לרווקות, מכיוון שניתן היה להשתמש בסרטיפיקט אחד לשני בני הזוג.

תעודת נישואים פיקטיבית שניתנה לזוג רווקים לצורך השגת סרטיפיקט לעלייה לארץ (Wikipedia, ארכיון עין השופט)

חמ"ד של מושג

מינהל החינוך הדתי

הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

פרשיות מחוברות

בתורה יש 54 פרשות. על מנת להספיק לקרוא את כולן במהלך השנה, ומשיקולים נוספים, מחברים פרשות מסוימות זו לזו וקוראים אותן יחד בשבת אחת. זוגות הפרשות שיכולות להתחבר הן: ויקהל-פקודי, תזריע-מצורע, אחרי מות-קדושים, בהר-בחוקותי, מטות-מסעי, ניצבים-וילך, ובחור"ל גם חוקת-בלק. בשנים רגילות רוב הפרשות הללו נקראות מחוברות, ובשנה מעוברת רובן נקראות בנפרד.

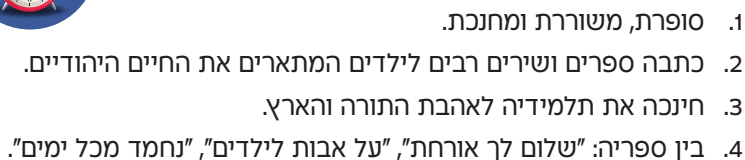
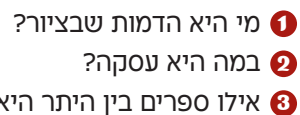
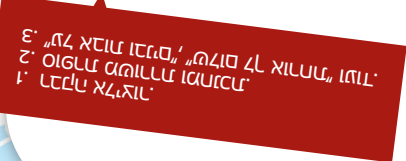
**הצטרפו למאות אלפי לומדי
הדף היומי, פתחו שיעור שבועי
אצלכם בקהילה**

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
 הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- בית ספר 'שבט סופר', חצור הגלילית בביקור בבית הנשיא.

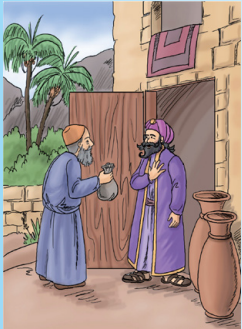

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	התשנ"ט	5727 ה'תשנ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תרנ"ז	5323 ה'רמ"ג	5260	5258	4900	4800	4650	4260
1919 שנת סיום הש"ס ללמודי הדף היומי	1917 70 שנה למדינת ישראל	1969 הרב אריה לוי	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 תנת החדושה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 הביניים הראשונים

סדר מועד | מסכת כתובות, דף ט"ו - י"ז

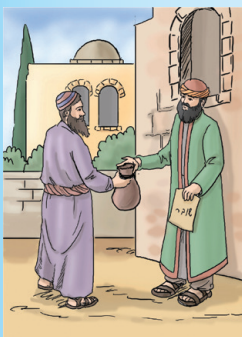
דף ט"ו: קידוש ה' בהחזרת אבדה

התורה מצוה אותנו במצות השבת אבדה. המוצא אבדה שיש בה סימנים, צריך להכריז כי מצא אבדה כדי שבעל האבדה יבוא אל המוצא, ומסור לו את הסימנים של האבדה, ויקבלה ממנו. בדף זה לומדים, שלפעמים מי שמחזיר אבדה מקיים מצות קידוש ה', דהיינו שמקדש את שמו של הקב"ה בעיני הבריות, על ידי שהאנשים רואים שהיהודים משומרים את התורה ואת המצוות שנתן הקדוש ברוך הוא, מתנהגים בצורה הגונה ומכובדת.

אין מקיימים מצות קידוש ה' בהחזרת אבדה? למשל, מי שמחזיר אבדה לנוכרי כדי לקדש שם שמם, כי בכך ישבחו אומות העולם את בני ישראל (רמב"ם).

דף ט"ז: מהו "שובר" ומי כותב אותו?

ראובן הלוח כסף לשמעון. בשעת ההלוואה, נתן שמעון שטר לראובן, ובשטר היה כתוב: "אני שמעון כהן, לזיתי 1,000 ש"ח מראובן".

כשמגיע מועד פרעון (החזרת ההלוואה), שמעון מחזיר את הכסף לראובן וראובן מחזיר לו את השטר. מדוע? מפני שאם השטר ישאר אצל ראובן, הוא עוד עלול לבוא אל שמעון ביום מן הימים ולומר לו: "שמעון, אתה חייב לי כסף, הנה, יש לי שטר שבו אתה עצמך כתבת שלזיתי ממני 1,000 ש"ח". לכן שמעון לוקח את השטר וקורע אותו.

מה עושים אם כששמעון בא להחזיר את החוב, ראובן אומר לו: "אינני מוצא את השטר שלך?" מצד אחד, שמעון רוצה להחזיר את החוב. מצד שני, הוא חושש שמא בעוד זמן מה ימצא ראובן את שטר החוב, ואז הוא ישבח לשמעון כבר החזיר את הכסף וידרוש ממנו לשלם שוב את החוב.

במקרה כזה ראובן כותב "שובר" לשמעון, ובו כתוב: "אני ראובן, מודה לשמעון החזיר לי את החוב".

דף י"ז: מצוה לשמח חתן וכלה

בדף זה לומדים על מצות שמחת חתן וכלה שתיתקנו חכמים, שגם היא ממצות גמילות חסדים. הגמרא מספרת על אמונים שהתאמצו וטרחו לשמח חתן וכלה. רבי יהודה בר אבאי רקד בחתונות כשהוא אוחז בידו ענף הדס, ואומר: "כלה נאה וחסודה". רב שמואל בר רב יצחק היה רוקד בחתונות ומלהטט בשלושה הדסים. הוא זרק אותם באויר ותפס אותם ושוב זרק אותם, כל זאת כדי להרבות את שמחת החתן והכלה.

כשנפטר רב שמואל בר יצחק, באו המונים ללוותו והם ראו עמוד אש בצורה של הדס שהיה ליד המיטה שלו והבדיל בין המיטה לבין כל המלווים, כדי שהכל ידעו שהוא איש קדוש ומורם מעם.

דבר תורה

עולם הרגשות הוא עולם שלם המושפע מן האירועים אותם האדם חווה ועובר במהלך היום. טבעו של הרגש שהוא נשחק וחולף, וגם האירועים הגדולים ביותר שהאדם חווה הולכים ונשחקים ולעיתים אף נעלמים כלא היו. כנגד זה באה התורה וציוותה בפרשתנו את פרשת הנדרים. עניינם של הנדרים הוא "לשריין" את הרגע, לקבוע, ולתת אחיזה לרגש במציאות ולדאוג לכך שהוא לא יחלוף מבלי שהוא פעל את הפעולה הראויה לו. מנגד, לעיתים דווקא בגלל ההליכה המהירה אחרי הרגש - מקבל האדם על עצמו האדם דברים שלאחר כן הוא מצטער עליהם. דווקא הרגש הגדול שמתחולל גורם לו לקבל דברים בפזיזות וכנגד זה באה התורה עם "נוגדן" לכוחו של הנדר ומאפשרת לאדם להישאל על נדרי, ולבטלו.

חידה!

חברו בין תחילת הפתגמים הבאים לבין סופם:

1. מילה בסלע
2. יפה שתיקה לחכמים
3. כל ימי גדלתי בין החכמים
4. סייג לחוכמה
5. שתיקה

- א. ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה
- ב. כהודאה
- ג. שתיקה בתרי (בשתיים)
- ד. שתיקה
- ה. קל וחומר לטיפשים

צ-ל' ט-ז
א-ט' ז-ח' ט-י' ט-י"א

שאלות השבוע

1. באיזה מקרה גוי שהתגייר יכול להחליט להפסיק להיות יהודי?
2. כיצד מתייחסים לאדם ששותק בבית הדין?
3. איזו הנהגה מיוחדת עשה רב שמואל בר רב יצחק?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il, בפיקוח רואה חשבון יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.*

